

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ЕКОЛОГІЇ
Кафедра захист рослин**

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

ЗАГАЛЬНА ФІТОПАТОЛОГІЯ

освітньо-професійна програма Захист і карантин рослин

спеціальність 202 Захист і карантин рослин

галузь знань 20 Аграрні науки та продовольство

освітній ступінь бакалавр

Розробник: Ганна Поспелова, доцент кафедри захист рослин, кандидат сільськогосподарських наук

Гарант: Ганна Поспелова, доцент кафедри захист рослин, кандидат сільськогосподарських наук

Полтава
2021/2022

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Загальна фітопатологія Обов'язкова дисципліна професійної підготовки
Назва структурного підрозділу	Кафедра захист рослин
Контактні дані розробника, який залучений до викладання	
викладач:	Ганна Поспелова
науковий ступінь	кандидат сільськогосподарських наук
вчене звання	доцент
контакти:	ауд. 75 (навчальний корпус № 1)
e-mail:	apospelova.pdaa@gmail.com
сторінка викладача:	https://www.pdaa.edu.ua/people/pospyelova-ganna-dmytrivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Навчальні дисципліни відповідного рівня, що передують вивченню початкової дисципліни: «Історія та культура України», «Ботаніка».

Опис дисципліни

Навчальна дисципліна «Загальна фітопатологія» дозволяє формувати знання та вміння щодо визначення хвороб рослин, аналізу причин їх виникнення, біологічних та екологічних особливостей збудників, характеру перебігу інфекційного процесу та методів обліку. Отриманні знання і навички являються основою для подальшого оволодіння освітніми компонентами, пов'язаними із хворобами рослин.

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни: озброїти майбутнього фахівця сучасними теоретичними знаннями та практичними навичками з питань етіології хвороб рослин і діагностичних ознак їх прояву, особливостей виникнення і перебігу патологічних процесів в рослинах, впливу біотичних і абіотичних факторів середовища на розвиток хвороб, джерел та місць резервування інфекції.

Основні завдання навчальної дисципліни: вивчити біологічні та екологічні особливості основних груп збудників хвороб рослин, їх систематику, біологію, морфологію, цикли розвитку; освоїти методи діагностики хвороб та ідентифікації патогенів і заходи з їх обмеження та поширення.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові:

ФК 1. Здатність проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за новітніми принципами і методами.

ФК 3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів.

ФК 7. Здатність здійснювати фітосанітарний моніторинг щодо виявлення, ідентифікації та визначення особливостей біології та екології шкідливих організмів в Україні та відповідно до угод СОТ, СФЗ, європейських вимог.

Програмні результати навчання:

ПРН 6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.

ПРН 16. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Введення в фітопатологію.

Тема 2. Патологічний процес, його сутність і прояви.

Тема 3. Інфекційні хвороби рослин.

Тема 4. Класифікація і характеристика збудників інфекційних хвороб рослин.

Трудомісткість

Загальна кількість годин – 120.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – екзамен.

Структура курсу

	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	л.з.	с.р.
Тема 1. Введення у фітопатологію		2	-	5
Тема 2. Патологічний, його сутність і прояви		4	4	15
Тема 3. Інфекційні хвороби рослин		4	4	15
Тема 4. Класифікація і характеристика збудників інфекційних хвороб рослин.		4	18	45
Усього годин	120	14	26	80

Політика оцінювання

Академічна доброчесність. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Дедлайни та перескладання. Практичні завдання, завдання зі самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (20 %). Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.

Система оцінювання.

Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
<p>ПРН 6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.</p> <p>ПРН 16. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області.</p>	<p>словесні методи: лекція, пояснення, бесіда, розповідь, самостійна робота з науково-практичними публікаціями, навчальними посібниками та атласами наочні методи: ілюстрування, демонстрування;</p> <p>практичні методи: лабораторні роботи, науково-дослідні роботи;</p> <p>методи самостійної роботи: репродуктивний, проблемно-пошуковий; застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні;</p> <p>робота під керівництвом викладача: виконання лабораторних завдань та наукових досліджень;</p> <p>методів формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересів в процесі викладання навчального матеріалу; створення ситуації новизни навчального матеріалу;</p> <p>методи усного контролю: індивідуальна фронтальна опитування, дискусії, доповіді;</p> <p>методи письмового контролю: контрольна робота</p>	<ul style="list-style-type: none"> - опитування за темами теоретичного матеріалу; - виконання завдань лабораторних занять; - виконання завдань самостійної роботи.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 6. Здатність оцінювати фітосанітарні ризики (біологічні, екологічні, економічні) внаслідок занесення чи поширення регульованих шкідливих організмів.	50	50	30
ПРН.16. Знати основні історичні етапи розвитку предметної області..	50	50	30
Разом	100	100	60

Шкала оцінювання: ЄКТС та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Фітопатологія: Підручник [І.Л.Марков, О.В.Башта, Д.Т.Гентош, В. А. Глим'язний, О.П. Дерменко, Є. П. Черненко]; за ред. І.Л. Маркова. К., 2016. 548 с.
2. Марютін Ф. М. Фітопатологія: Навчальний посібник [Ф. М. Марютін, В. К. Пантелеєв, М. О. Білик], за ред. проф. Ф. М. Марютіна. - Харків: Еспада, 2008. 552 с.
3. Пересипкін В. Ф. Атлас хвороб польових культур. К.: Урожай, 1987. 144 с.
4. Комплексні системи захисту сільськогосподарських культур від хвороб: Навчальний посібник [В. П. Туренко, М. О. Білик, А. В. Кулешов та ін.]; за ред. д-ра с.-г. наук, проф. В.П. Туренка, канд. біол. Наук, доц. М.О. Білика; ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. Вид. 2-ге, допов. Харків: Майдан, 2019. 330 с.
5. Дмитрик П.М. Фітопатологія. Конспект лекцій. - Івано-Франківськ, 2015. 127с.
6. Ю.А. Чикин Общая фитопатология (часть 1): учебное пособие. Томский госуниверситет.Томск, 2001. 170 с.
- 7.

Допоміжні

1. Билай В. И. Основы общей микологии: Учеб пособие для вузов. Киев: Вища школа. Головное изд-во, 1980. 300 с.
2. Вірусні інфекції картоплі та їх перебіг за умов модельованої мікро гравітації / Л. Т. Міщенко, В. П. Поліщук, О. П. Таран [та ін.]. К.: Фітосоціоцентр, 2011. 144 с.
3. Головин П. Н. Практикум по общей фитопатологии. Л.: Колос, 1977. 239 с.
4. Фитопатология / П. Н. Головин и др. - Л.: Колос, 1980. - 319 с.
5. Дементьева М. И. Фитопатология / М. И. Дементьева. - М.: Колос, 1977. - 367 с.
6. Методы определения болезней и вредителей сельскохозяйственных растений / перевод, с нем. К. В. Попковой, В. А. Шмыгли. - М.: Агропромиздат, 1987. - 224 с.
7. Микроорганизмы - возбудители болезней растений / В.И. Билай, Р.И. Гвоздяк, И. Г. Скрипаль и др.; Под ред. Билай В.И. Киев: Наук, думка, 1988. 552 с.
8. Міщенко Л.Т. Вірусні хвороби озимої пшениці. К.: Фітосоціоцентр, 2009. 352 с.
9. Пересышкин В.Ф. Болезни технических культур. М.: Агропромиздат, 1986. 317 с.
10. Пересышкин В.Ф. Сельскохозяйственная фитопатология. М.: Колос, 1989. 480 с.
11. Попкова К.В. Общая фитопатология. М.: ВО Агропромиздат, 1989. 399 с.
12. Практикум по сельскохозяйственной фитопатологии [Под. ред. К.В.Попковой]. М.: ВО Агропромиздат, 1988. 335 с.
13. Родигин М.Н. Общая фитопатология. М.: Высшая школа, 1978. 365 с.
14. Фітопатогенні бактерії. Бактеріальні хвороби рослин: Монографія /Р.І.Гвоздяк, Л.А.Пасічник, Л.М.Яковлева [та ін.], За ред. В.П. Патики. К.: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2011. 444с.
15. Яковлева Н.П. Фитопатология: программированное обучение. М.: Колос, 1983. 271 с.